MEMO
Datum: 23 juni 2025
Aan: De Gemeenteraad
Van: Wethouder N. van den Berg
Corsanummer: 2500018305
Onderwerp: Stand van zaken Gebiedsgerichte Aanpakken (GGA's)

Aanleiding

Tijdens de Commissie Bestuur & Middelen van 5 november 2024 vroeg de heer Tillema aandacht voor de Gebiedsgerichte Aanpakken (GGA's). In mijn ogen geheel terecht. In het buitengebied leeft de bereidheid om samen te werken aan gezamenlijke opgaven, maar een gebrek aan vertrouwen in de overheid – bijvoorbeeld door zorgen over stikstof, landbouwgrond en windmolens – belemmert de voortgang.

Ik wil daarom graag met u in gesprek over:

- Het juiste moment om de agenda verder uit te rollen;
- De mogelijke gevolgen voor beleid en middelen;
- En hoe dit verder te brengen in samenspraak met de raad.

Ook tijdens de Stadsdeelcommissie Zuid van 10 juni jl. vroeg de heer Tillema naar de stand van zaken rond de GGA's. Daarop is toegezegd om de raad vóór de vergadering van 7 juli a.s. te informeren via een memo. Dit document geeft daar invulling aan.

Eerst volgt een korte uitleg waarom we GGA's uitvoeren, daarna een update van de voortgang. Tot slot volgt een uitnodiging voor een werkbezoek op 20 september 2025.

Waarom Gebiedsgerichte Aanpakken (GGA's)?

De gebiedsgerichte aanpak is onderdeel van de Visie Landelijk Gebied. Bij ingrijpende veranderingen in het landschap moet een gebiedsproces worden gestart. Ook in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en het provinciale beleid (PPLG) is deze aanpak opgenomen. Zo kunnen grote maatschappelijke vraagstukken in het buitengebied 'van onderop' worden opgepakt.

In 2024 trok het nieuwe kabinet Schoof het NPLG en het bijbehorende budget van 20 miljard euro in. Als gevolg daarvan stopte ook de provincie met het PPLG. Daarmee verdween de basis onder de GGA's in Enschede. Dat is pijnlijk, want in het buitengebied zijn verwachtingen gewekt die wij met de GGA-aanpak konden waarmaken.

De provincie wil nog wel doorgaan met zogeheten 'koploperprojecten', waaronder Broekheurne.

De gemeenteraad heeft eerder budget beschikbaar gesteld voor uitvoering van gebiedsagenda's: 150.000 euro per gebied (4 gebieden, totaal 600.000 euro per jaar). In 2023 was hiervan 100.000 euro beschikbaar; vanaf 2024 was het volledige bedrag beschikbaar. Bij de zomernota 2024 is echter besloten om met ingang van 2025 de helft van dit budget, als meevaller, te schrappen.

Voor 2025 blijft dus nog 300.000 euro over. Daarvan is ruim de helft begroot voor Broekheurne. Daarmee financieren we maatregelen uit de door de raad vastgestelde gebiedsagenda. Voor Driene is budget gereserveerd voor de uitgevoerde voorverkenning en eventueel vervolgstappen. Voor andere gebieden is een klein bedrag beschikbaar voor mogelijke cofinanciering van kleinschalige initiatieven.

Stand van zaken per gebied

Zuid – Broekheurne

Broekheurne is een landelijk gebied van ca. 1000 hectare met boerderijen, landgoederen, woonhuizen en recreatiegebieden. In 2021 begon hier een verkenning, die leidde tot een gebiedsagenda (opgesteld in 2023) en een maatregelenpakket dat door de raad is vastgesteld. De uitvoering loopt sinds 2024 en duurt tot 2028.

Hoofdactiviteiten:

1. **Waterkwaliteit verbeteren**
   Praktijknetwerk met boeren, kennisinstellingen en waterschappen. Voorbeelden:
   - Bufferstroken en infiltratiegreppels;
   - Precisiebemesting en bodemverbetering;
   - Subsidies voor duurzame maatregelen.
2. **Emissiereductie via biomestvergisting**
   Kleine buurtvergisters helpen bij duurzame mestverwerking en dragen bij aan economische én ecologische doelen.
3. **Groenblauwe structuur versterken**
   Door het aanplanten van bomen en houtwallen.
4. **Biodiversiteit vergroten**
   Door duurzaam bermbeheer.
5. **Energie opwekken**
   Aanleg zonnepark van ruim 15 hectare.

Noord – Driene

In 2024 gaf Buurtkring Driene aan een toekomstplan te willen ontwikkelen met Enschede en Hengelo. Een voorverkenning door Aveco de Bondt is uitgevoerd en wordt binnenkort afgerond.

Er is voldoende draagvlak om een gebiedsagenda op te stellen. Vanwege onzekerheid over beschikbaarheid van gemeentelijk budget na 2026, wachten we nog met besluitvorming.

West – Twekkelo

In 2024 gaven de Buurtkring en de Vereniging Behoud Twekkelo aan met de gemeente te willen praten over de toekomst. In 2025 vonden er gesprekken plaats. Er is interesse om te starten met een voorverkenning, maar ook hier wachten we de besluitvorming over budget na 2026 af.

West – Boekelo en Usselo

Met buurtkringen en dorpsraad zijn meerdere gesprekken gevoerd. Zij geven aan dat eerst de landelijke kaders voor natuur- en waterdoelen moeten worden vastgesteld voordat een gebiedsproces kan starten.

Oost – Eschmarke

Ook hier zijn gesprekken gevoerd. Eerst moeten de landelijke kaders voor natuur en water duidelijk zijn. Daarnaast zijn de verhoudingen verstoord door de discussie over windenergie. Dit is nu geen geschikt moment om te starten.

Noord – Lonneker

De dorpsraad en buurtkring geven aan geen behoefte te hebben aan een gebiedsproces.

Mogelijke gevolgen van de Zomernota 2025

In de zomernota liggen verschillende bezuinigingsvoorstellen voor, waaronder het schrappen van het uitvoeringsbudget voor gebiedsagenda's (300.000 euro). Eerder is dit budget al met de helft gekort. Als ook het resterende bedrag vervalt, maken we het werk in Broekheurne nog wel af, maar zetten we géén vervolgstappen in Driene of andere gebieden.

Uitnodiging: werkbezoek Broekheurne op 20 september 2025

Voorafgaand aan de Stadsdeelcommissie Zuid op 20 september a.s. organiseren we een werkbezoek aan Broekheurne. We laten u zien wat er al is gerealiseerd en wat er nog komt. We bespreken onder meer het dashboard en gaan op locatie kijken, met speciale aandacht voor houtwallen, biodiversiteit en bermbeheer.

U ontvangt hiervoor in september een uitnodiging. Noteer deze datum alvast in uw agenda. Mijn team en ik beantwoorden daar ook graag eventuele vragen.